

**COMPARTIMENTUL
SOCIOLOGIA POLITICĂ**

**MIGRAȚIA ILEGALĂ - FACTOR DE AMENINȚARE A
SECURITĂȚII REPUBLICII MOLDOVA**

Anatol BUZEV

Republica Moldova, Chișinău, Poliția de Frontieră a Republicii Moldova, Inspectoratul General, Direcția Generală Control al Frontierei, Direcția Supraveghere a Frontierei
Ofițer principal

Svetlana CEBOTARI

Republica Moldova, Chișinău, Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Departamentul Relații Internaționale,
Doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar

The migration waves are the cause of many challenges and risks toward the states security including the Republic of Moldova security. The illegal migration often resulted in the human being traffic, army and drugs traffic. The internal and external migration provoked the specific phenomenon for the Republic of Moldova in the last years and this fact resulted in the demographic, social, cultural and economic consequences. The migration process analyzed in the illegal light can be characterized through many factors such as: illegal crossing of the borders through different waves and methods, illegal staying in the country, illegal working abroad...

This article analyzes the illegal migration as the main threat to the Republic of Moldova security. At the same time the author of this article points the importance of the main factors that are contributed to the illegal migration.

Key Words: *illegal migration, border, abroad, security, Republic of Moldova, Romania, Ukraine.*

Introducere

Actualmente, fluxurile migraționiste ilegale, însoțite deseori de traficul de ființe umane, trafic de arme și droguri reprezintă adevărate provocări la adresa securității internaționale, dar și a securității naționale. În ultimii 20 de ani, migrația internă, dar și cea externă a populației a devenit un fenomen prezent pe arena internațională, inclusiv și în Republica Moldova, însoțită de multiple consecințe demografice, sociale, culturale și economice [9].

Oportunitatea deținerii de către populație a cetățeniilor multiple complică și mai mult managementul fenomenului migrației ilegale. Astfel, făcând o analiză a situației migraționiste din anul 2014, stocul emigranților „autorizați” era de 104 mii persoane [9], acesta crescând, conform ultimelor estimări, la 109 mii persoane la sfârșitul anului 2016. Procesul de imigrare a prins contururi mai clare în ultimii zece ani, iar în 2013, pentru prima dată, numărul de emigranți autorizați a depășit numărul emigranților autorizați [16]. Emigrarea autorizată este, însă, doar un segment mic al fenomenului. Conform estimărilor oficiale ale Biroului Național de Statistică (BNS) al Republicii Moldova, circa 320 mii de persoane cu vârsta mai mare de 15 ani sunt la muncă, sau în căutarea unei munci peste hotare. Însă și aceste estimări par destul de conservative. Conform recensămintelor naționale derulate în principalele țări de destinație (Italia, Spania, Franța, Portugalia, Germania) alese de emigranții moldoveni în anul 2011, circa 584 mii de migrați originari din Republica Moldova locuiau permanent peste hotare, față de 357 mii în anul 2001 [5].

Evoluția emigrării este greu de anticipat, dar există riscul ca fluxul de emigranți pe termen scurt să treacă în cel al emigranților definitiv. Una din principalele incertitudini vizează politicile migraționiste promovate de țările din regiune, în special de către Federația Rusă, una din principalele destinații a muncitorilor moldoveni angajați în migrația circulară. Dacă politica migraționistă rusă va opta pentru modelul migrației pe termen lung, apare riscul ca până în anul 2030, Republica Moldova doar din contul migrației să piardă 250-300 mii de cetățeni. Totodată, ca rezultat al procesului de emigrare, către anul 2030 cota migraților va atinge cifra de circa 4-5 mii de persoane. Astfel, în Republica Moldova, persoanele de origine străină vor avea o prezență socială, culturală și economică mult mai vizibilă decât în prezent.

Fenomenul migrației în Republica Moldova, examinat prin prisma ilegalității, poate fi caracterizat prin mai mulți indicatori: trecerea ilegală a frontierei prin diferite metode și căi; aflarea ilegală în țară; munca ilegală peste hotare, etc.

Combaterea migrației ilegale este posibilă doar în condițiile unor activități comune, promovate de către Republica Moldova împreună cu statele Europene, cu țările vecine. La realizarea obiectivelor propuse, Republica Moldova s-a aliniat politicilor Uniunii Europene din domeniul respectiv și optează pentru partajarea corectă între state a responsabilităților pentru diminuarea migrației ilegale.

Cadrului național de reglementare a migrației este departe de a fi perfect. Prin urmare se manifestă negativ asupra caracterului relațiilor bilaterale ale Republicii Moldova cu statele terțe. Aflarea ilegală, practicarea crimei organizate, comportamentul antisocial, încălcarea regulilor și normelor de conduită, influențează negativ imaginea Republicii Moldova pe arena internațională.

Unele considerațiuni privind migrația ilegală în Republica Moldova

Migrația persoanelor adesea aduce beneficii în plan economic, social și demografic, însă totodată ridică și multe probleme de securitate. Astfel, migrația are un impact direct asupra dimensiunii de securitate a statelor, inclusiv și asupra securității Republicii Moldova. În conformitate cu Concepția securității naționale a Republicii Moldova adoptată de către Parlament la data de 22 mai 2008, „securitatea națională reprezintă condiția fundamentală a existenței poporului din Republica Moldova, a statului moldovenesc și este un obiectiv al țării. Obiectivele securității naționale sunt de a asigura și a apăra independența, suveranitatea, integritatea teritorială, ordinea constituțională, dezvoltarea democratică, securitatea internă și de a consolida statalitatea Republicii Moldova. Un loc aparte în acest sens, revine apărării și promovării valorilor, intereselor și obiectivelor naționale. Securitatea națională nu este numai securitatea statului, ci și securitatea societății și cetățenilor Republicii Moldova, atât pe teritoriul Republicii Moldova cât și peste hotarele acesteia” [7].

Conform prevederilor Strategiei securității naționale a Republicii Moldova adoptată de către Parlament la data de 15 iulie 2011, „securitatea națională este abordată multilateral, având un caracter multidimensional și interdependent, determinat atât de starea de lucruri din domeniul politic, militar și cel al ordinii publice din țară, cât și de situația din sfera economică, socială, ecologică, energetică și de altă natură. Interesele naționale vitale ale Republicii Moldova rezidă în asigurarea și în apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, a frontierelor inalienabile ale statului, a siguranței cetățenilor, în respectarea și în protejarea drepturilor și a libertăților omului, în consolidarea democrației, ceea ce permite dezvoltarea unui stat de drept și a unei economii de piață” [6].

Astfel, analizând prevederile Strategiilor din 2008 și din 2011 putem observa că asigurarea securității naționale are drept scop protejarea atributelor de bază a unui stat. Pornind de la raționamentele conform cărora principala caracteristică definitorie a unui stat este teritoriul [2, p.76], opinie susținută de către Barry Buzan, apare necesitatea de a defini noțiunea de *teritoriu* și, respectiv, *teritoriul statului*. Astfel, în literatura de specialitate prin termenul de *teritoriu* se subînțelege întinderea de pământ a unui stat sau a unei unități administrative, supusă suveranității statului respectiv și delimitată prin granițe / frontiere [4, p.382], iar *teritoriul statului* este o parte componentă a globului pământesc ce se află sub suveranitatea unui anumit stat [14] în limitele frontierei. Definind aceste noțiuni, apare necesitatea de a face o deducție prin care stabilim elementul important al statului, și anume cel de *limită* [1], *hotar* [3, p.1086], *graniță* [3, p.1086] sau *frontieră* [17], în special cel de *frontieră de stat*. Astfel, frontiera, granița, hotarul sau limita, reprezintă limita teritorială sau o linie ce încadrează solul național aflat în posesiunea și stăpânirea Statului [11].

Pornind de la premiza că, Republica Moldova la etapa actuală are frontieră comună cu Ucraina și România, apare necesitatea de a defini noțiunea de frontieră de stat prin prisma legislațiilor naționale a statelor vecine. În conformitate cu Legea frontierei de stat a Ucrainei №1777-XII din 04.11.1991 *frontiera de stat a Ucrainei* este linia și suprafața verticală ce trece pe această linie, și definește limitele teritoriului Ucrainei, adică cea a uscatului, a apelor, a subsolului și a spațiului aerian [14].

Conform Ordonanței de urgență a Guvernului privind frontiera de stat a României Nr.105 din 27.06.2001 publicată în Monitorul Oficial al României, Nr.352 din 30.06.2001 prin frontiera de stat a României se subînțelege delimitarea teritoriului statului român de teritoriul fiecăruia dintre statele vecine și marea teritorială a României de zona contiguă. În plan vertical frontiera de stat delimitează spațiul aerian și subsolul statului român de spațiul aerian și subsolul fiecăruia dintre statele vecine [10]. De asemenea, ea mai este definită drept acea linie reală sau imaginară care trece, în linie dreaptă, de la un semn de frontieră la altul ori, acolo unde frontiera nu este marcată în teren cu semne specifice, de la un punct de coordonate la altul. În cadrul ei, statul își exercită suveranitatea sa deplină și exclusivă, iar națiunea își exercită dreptul la autodeterminare [10].

Analizând prevederile art.2 al Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova Nr.215 din 04.11.2011 publicată în Monitorul Oficial, Nr.76-80, din 20.04.2012, *frontiera de stat a Republicii Moldova* reprezintă linia naturală sau convențională care marchează limitele externe ale teritoriului asupra căruia Republica Moldova își exercită suveranitatea exclusivă pe uscat, pe sectoarele acvatic, subterane, aeriene și care trece, în linie dreaptă, de la un semn de frontieră la altul ori, acolo unde frontiera de stat nu este marcată în teren cu semne de frontieră, de la un punct de coordonate la altul. Pe fluvii și pe celelalte ape curgătoare frontiera de stat este cea stabilită prin tratatele încheiate de Republica Moldova cu statele vecine, respectându-se principiul dreptului internațional, conform căruia frontiera de stat trece pe mijlocul canalului navigabil principal, iar pe apele curgătoare nenavigabile, pe la mijlocul pânzei de apă [8].

În contextul definirii termenului de frontieră de stat, apare necesitatea de a scoate în reliefanță și noțiunea de securitatea frontierei. Astfel, conform Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova din 2011, *securitatea frontalierei* reprezintă nivelul de protecție a intereselor individului, societății și statului în zona de frontieră a Republicii Moldova [8]. Totodată, este o stare a frontierei, protejate de oricare pericol sau starea care nu este expusă pericolelor. Referitor la această stare a frontierei se face referință și la termenul *inviolabil* (care nu poate fi violat, încălcat, atins; care se află în mod legal la adăpost de orice urmărire, de orice atingere, de orice încălcare sau orice pedepsire) [3, p.1086], prezentat ca unul din principiile organizării controlului frontierei este „*inviolabilitatea* frontierei de stat” [8]. Conform opiniei lui G.Titov, fiecare grănicer

este responsabil pentru inviolabilitatea porțiunilor statului, pentru fericirea și liniștea pământului natal” [15].

Managementul integrat al frontierei de stat este unul dintre instrumentele-cheie în menținerea (protejarea) stării de securitate națională, care are drept obiectiv principal diminuarea migrației ilegale și a infrafracțiunilor transfrontaliere [6].

În contextul internațional, Republica Moldova este inclusă pe ruta est-europeană a migrației ilegale spre Uniunea Europeană [18]. Detecțiile de migrații ilegali, înregistrate la frontierele de pe ruta est-europeană sunt mult mai mici decât pe orice altă cale de migrație în spațiul UE. Comparativ cu alte state de pe această rută, teritoriul Republicii Moldova este mai puțin folosit de către migrații, deoarece aceștia întâlnesc mai multe impedimente și suportă mai multe cheltuieli în vederea atingerii scopului final. Deocamdată nu se poate vorbi de o rută de migrație care tranzitează Republica Moldova, ci doar de cazuri izolate în care țara noastră servește uneori, ca un traseu alternativ de tranzit spre UE.

Creșterea frustrării printre migrații, generată de lunga perioadă de timp în care au fost opriți, costurile mari de tranzit, apărute prin schimbarea modalităților de operare utilizate de călăuze, face probabilă încercarea migrațiilor de a căuta rute alternative pentru migrarea ilegală. După modul de manifestare a fenomenului de migrație, pentru Republica Moldova este caracteristică trecerea ilegală în grupuri mici a frontierelor statelor aflate pe ruta de deplasare.

În ceea ce privește reglementarea juridică a infrafracțiunii în Republica Moldova (migrația ilegală și alte infrafracțiuni conexe), obiectul juridic special este constituit din totalitatea relațiilor sociale cu privire la reglementarea intrării, șederii, tranzitării legale a teritoriului statului, inviolabilitatea frontierei de stat a Republicii Moldova, cât și ordinea stabilită de trecere a frontierei de stat. Examinarea infrafracțiunii se realizează prin combinarea prevederilor legale din art.190, 361, 362, 362 a Codului Penal al Republicii Moldova. Deși Republica Moldova nu figurează în lista de preferințe a persoanelor afectate (teritoriul național este sporadic utilizat ca țară de tranzit), riscurile de bază pentru Republica Moldova recurg din capacitățile reduse de gestionare a eventualelor fluxuri migraționiste. Probabilitatea unor astfel de perspective pentru Republica Moldova progresează odată cu creșterea numărului de state în UE care adoptă politici de limitare a acederii străinilor pe teritoriul său (respingerea cotelor obligatorii de refugiați propuse de Comisia Europeană (Polonia, Cehia, Slovacia și Ungaria), ridicarea barierelor/garduri la frontieră (Ungaria, Slovenia), controalele suplimentare pe comunicațiile și rutele de tranzit a migrațiilor ilegali.

Detecțiile de migrații ilegali înregistrați la frontierele de pe ruta est-europeană sunt mult mai mici decât pe orice altă cale de migrație în UE. Repub-

lica Moldova este o țară de origine a migranților sau de tranzit pentru migranți. În cadrul analizei desfășurate, migrația ilegală se examinează sub două aspecte:

a) migrația ilegală a cetățenilor străini care utilizează Republica Moldova ca țară de tranzit pentru a ajunge în țările Uniunii Europene;

b) migrația cetățenilor Republicii Moldova care nu întrunesc condițiile legale de călătorie.

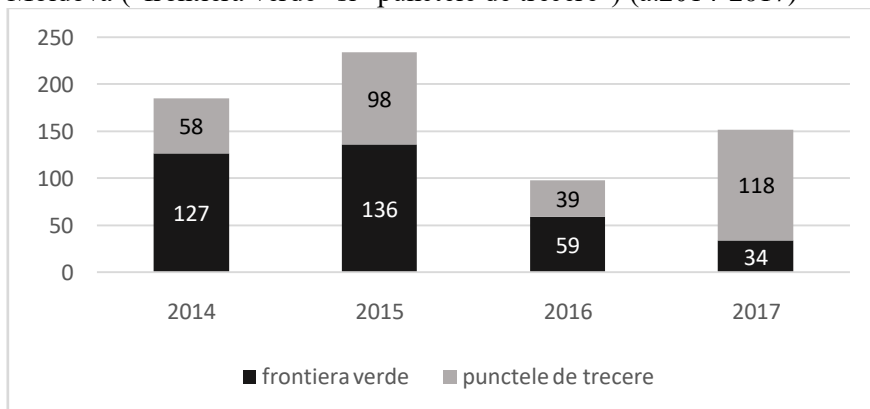
Formele prin care se manifestă acest fenomen la frontieră sunt:

a) trecerea ilegală a frontierei pe sectorul „verde” de frontieră;

b) trecerea frontierei prin punctele de trecere a frontierei, în baza actelor false/falsificate, străine.

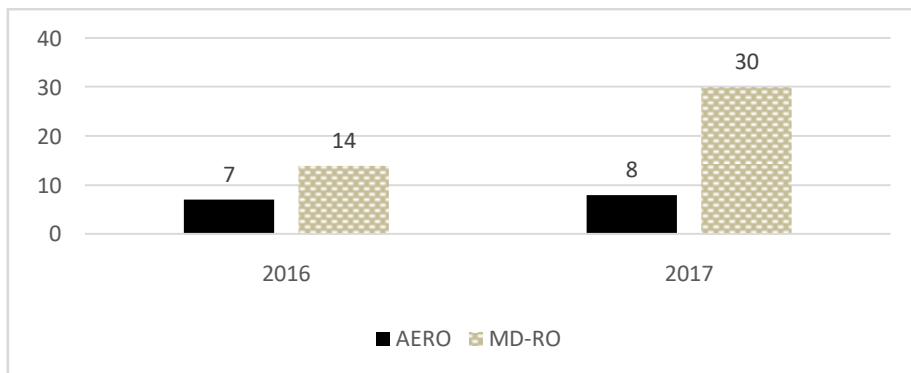
Din punct de vedere al analizei ca fenomen, situația migrației ilegale la frontiera Republicii Moldova în ultimii ani este stabilă (vezi: Anexa: Tabelul nr.1.1.) [19], cu unele dinamici în anii 2016 și 2017 (Figura nr.1.2) [19].

Figura nr.1.2. Numarul de persoane retinute la frontiera de stat a Republicii Moldova (“frontiera verde” si “punctele de trecere”) (a.2014-2017)

Creșterea din anul 2017 a numărului de migranți la frontiera Republicii Moldova, se datorează creșterii semnificative a numărului de moldoveni depistați cu ilegalități la traversarea frontierei cu scop de migrare în statele europene. În anul 2017 de către autoritățile de frontieră au fost depistați 118 moldoveni, indicele fiind în creștere de două ori comparativ cu 39 moldoveni depistați în 2016. De asemenea, se observă creșterea numărului de persoane care la traversarea frontierei de stat dețineau acte false, de la 21 persoane în 2016 la 38 persoane în 2017 (Figura nr.1.3) [19].

Figura nr.1.3. Numarul de persoane retinute la frontiera de stat a Republicii Moldova (“frontiera aeriana” si “frontiera moldo-romana”) (a.2016-2017)

Liberalizarea regimului de vize pentru cetățenii Republicii Moldova în UE explică scăderea fenomenului migrației ilegale a moldovenilor. Pașaportul biometric al Republicii Moldova permite deținătorilor doar călătorii de scurtă durată în spațiul UE. Pe de altă parte, deținerea cetățeniei române de către migrații moldoveni le oferă posibilitatea de a circula liber și de a rămâne pe teritoriul unui stat membru al UE pe o perioadă nelimitată. Astfel, unii moldoveni, din diverse motive, fac uz de carte de identitate românească falsă, pentru a beneficia de dreptul de ședere și muncă pe teritoriul UE. În acest caz, la traversarea frontierei, cetățenii Republicii Moldova folosesc două acte de identitate, pașaportul Republicii Moldova valabil la ieșire/intrare în UE și acte românești false, ascunse, pentru a fi utilizate pe teritoriul UE. De asemenea, au fost depistate și cazuri de curierat a actelor de identitate românești prin intermediul șoferilor de rute spre UE. Principalul factor de stimulare a migrației moldovenilor este de natură economică: sărăcia, lipsa locurilor de muncă adecvate, salariile mici, în timp ce nivelul ridicat de trai în străinătate acționează ca un factor atractiv.

Analizând fenomenul migrației ilegale, apare necesitatea de a supune atenției și aspectul încălcării frontierei de stat de către *cetățenii străini*, numărul cărora, în ultimul timp, este în scădere. În ultimii ani fluxul de migrații ilegali pe teritoriul Republicii Moldova a fost reprezentat de către cetățenii proveniți din statele afectate de conflicte. Pe parcursul anului 2017, cetățenii afgani și sirieni nu au fost înregistrați în fluxul de migrații la frontiera Republicii Moldova, chiar dacă aceștia erau în top în perioada anilor 2014-2016.

În anul 2017 pe segmentul de frontieră „verde” fenomenul migrației ilegale a înregistrat o scădere de 40% (Figura nr.1.4) [19] comparativ cu anul 2016 (Figura nr.1.5) [19].

Figura nr.1.4. Componenta etnica a persoanelor retinute la “frontiera verde” în a.2017 (persoane)

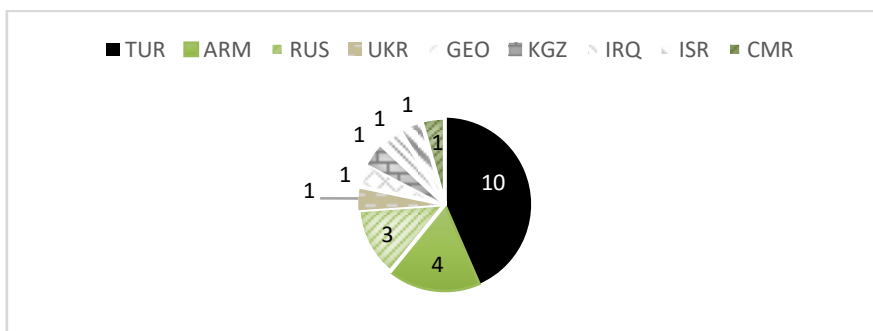
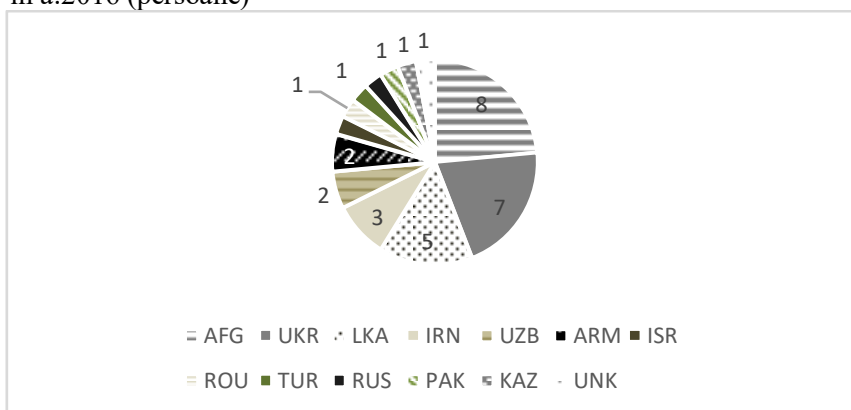

Figura nr.1.5. Componenta etnica a persoanelor reținute la “frontiera verde” în a.2016 (persoane)

În anul 2017 cetățenii turci au fost în topul cetățenilor străini care au încercat să intre / iese din Republica Moldova ilegal pe segmentul de frontieră „verde” sau prin punctele de trecere în baza actelor falsificate. Efectul direct al diminuării presiunii migraționiste de la frontiera cu Turcia a fost stoparea graduală a migrației ilegale pe ruta Balcanilor de Vest, unde, numărul migranților ilegali detectați s-a diminuat considerabil față de 2016. Conform analizei după cetățenia migranților depistați la frontierele UE rezultă că, la etapa actuală, nici o rută de migrație nu și-a schimbat traseul. Cetățenii sirieni, irakieni și afgani, deși în număr considerabil mai mic comparativ cu anul 2016, preferă în continuare ruta est-mediteraneeană.

Examinînd modul de operare a „frontiera verde” a Republicii Moldova cu România, migranții sunt călăuziți până în apropierea frontierei. În majoritatea cazurilor, pe râul Prut, au fost utilizate mijloace plutitoare gonflabile. Trecerea peste râul Prut se realizează cu complicitatea unor facilitatori atât de pe teritori-

ul Republicii Moldova, cât și de pe teritoriul României. Odată sosiți în Republica Moldova, unii dintre aceștea solicită recunoașterea statutului de refugiat cu scopul de a-și reglementa șederea pe teritoriul Republicii Moldova (în vederea identificării unei soluții pentru a-și continua călătoria spre UE), alții care își au deja stabilit traseul, traversează ilegal frontiera pe sectorul „verde” moldo-român.

Prin punctele de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova nu s-au remarcat moduri de operare deosebite în ultima perioadă de timp. Metodele și procedeele folosite pentru intrarea sau ieșirea pe/de pe teritoriul Republicii Moldova a migranților ilegali, fie în scopul tranzitării, fie în scopul rămânerii pe teritoriul Republicii Moldova sunt diverse:

a) obținerea vizei de scurtă ședere în scop turistic, urmată de rămânerea ilegală în țară;

b) utilizarea pașapoartelor sau vizelor falsificate sau contrafăcute;

c) ascunderea în diferite mijloace de transport (auto, feroviar, naval), atât pentru intrarea cât și pentru ieșirea din țară.

Fiind un proces complex, organizatorii migrației ilegale combină mai multe metode:

a) obținerea vizei de tranzit și de intrare, colective, în scop turistic, urmată de rămânerea ilegală în țară;

b) folosirea de pașapoarte sau vize falsificate sau contrafăcute;

c) obținerea vizei de ședere, motivate de prestarea unor activități comerciale sau solicitarea de azil;

d) folosirea a două acte de identitate, un pașaport valabil la intrare și altul pentru ieșire;

e) trecerea frauduloasă peste “frontiera verde”;

f) asigurarea transportului și a cazării unor cetățeni străini, sub pretextul participării la competiții sportive;

g) sub masca unor confesiuni religioase, invitarea și asigurarea transportului, cu achitarea tuturor taxelor, pentru migranți.

Intrarea migranților cu vize sau acte false de călătorie este caracteristică pentru cetățenii Siriei, Libanului, Afganistanului etc, ai căror conaționali deja sunt „legalizați” în Republica Moldova. De regulă, migranții, care utilizează actele false, trec ilegal frontiera de stat sau obțin vize în mod fraudulos, utilizează teritoriul Republicii Moldova ca țară de tranzit pentru a putea ajunge în una din țările UE. Intrarea în baza vizelor are loc, de obicei, prin Aeroportul Internațional Chișinău. Odată fiind depistați, aceștia prezintă un pericol permanent pentru siguranța frontierei de stat, deoarece vor urmări cu orice preț realizarea scopului propus de a ajunge prin orice metode în spațiul UE, concomitent formulând cereri pentru acordarea unei forme de protecție pe teritoriul Republicii Moldova.

Migranții, aflându-se pe teritoriul țării, caută posibilități să-și continue călătoria spre România. Fiind călăuziți de către cetățenii Republicii Moldova, inițial ajung la frontieră cu un mijloc de transport de ocazie din Chișinău, după care traversează ilegal frontiera peste râul Prut. Principalul mod de traversare a frontierei „verzi” rămâne a fi traversarea râului Prut înotând, ori utilizând mijloace plutitoare. De asemenea, în lista statelor cu risc migrațional sporit, au fost incluse: Afganistan, Bangladesh, Camerun, Congo, Etiopia, India, Iordania, Irak, Iran, Libia, Nigeria, Pakistan, Siria, Somalia, Sri Lanka, Sudan, Turcia.

Beneficiarii filierei de migrație ilegală originari din Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Est și Africa folosesc itinerarul rutei est-europene pe un traseu: statele de risc migrațional → Federația Rusă → Ucraina → Republica Moldova → România → țara de destinație. Situația de facto în care se află majoritatea persoanelor predispuse spre a migra, reprezintă de fapt vulnerabilitatea statului / regiunii în care acestea locuiesc. Astfel, analizând migrația ilegală, distingem un șir de factori specifici teritoriului dintre Prut și Nistru:

Factorul politic care include următoarele caracteristici: pentru cetățenii străini, situațiile tensionate și instabilitatea politică în țările de origine (îndeosebi în regiuni de conflict), obligă migranții de a se refugia în zone cu un grad mai înalt de siguranță, utilizând Republica Moldova ca țară de tranzit; în ceea ce privește migrația ilegală a cetățenilor Republicii Moldova, un rol important îl are restricționarea politicii migraționiste a Federației Ruse și instabilitatea politică în țară; vulnerabilitatea frontierei de stat din raioanele de est a Republicii Moldova (regiunea transnistreană), care stimulează traversarea ilegală a graniței de către eventuale grupuri de migranți ilegali. Segmentul transnistrean devine atractiv pentru grupurile de migranți ilegali care urmăresc scopul folosirii acestui teritoriu pentru pătrunderea în spațiul UE.

Factorul economic: situația financiar-economică critică, salariile reduse, inflația; prezența factorului de corupție în rândul angajaților instituțiilor de stat.

Factorul social: se află în interdependență cu factorul economic și se rezumă la situația tensionată din societate, condiționată de lipsa de perspectivă și confort a cetățenilor; rata mare a șomajului implică populația băstinașă în activități de călăuză pentru migranții ilegali; asigurarea socială și financiară insuficientă a angajaților organelor de drept, creează vulnerabilitatea de corupere, compromițând procesul de contracarare a migrației ilegale și a criminalității transfrontaliere din interiorul oricărui sistem; implicarea directă a reprezentanților diasporilor străine în Republica Moldova (care sunt stabiliți legal în Republica Moldova) în activități de organizare a migrației ilegale; migrația ilegală se realizează sub controlul organizațiilor criminale transfrontaliere.

Factorul tehnologic: mediul virtual și tehnologiile avansate, oferă posibilitatea persoanelor implicate cât și grupărilor de crimă organizată de a se documenta în vederea dezvoltării modurilor de operare. Informația în mediul vir-

tual privind căile de acces către frontieră, rutele ce pot fi utilizate, identificarea adreselor concrete, identificarea obstacolelor naturale și artificiale, care pot facilita sau împiedica traversarea frontierei de stat, etc.

Factorul de mediu: amplasarea geografică a Republicii Moldova la hotarul dintre „Vest” și „Est”, în calitate de stat limitrof al UE, prezența unei porțiuni de frontieră necontrolată de către autoritățile constituționale, prezența în apropierea Republicii Moldova a zonelor tensionate de conflicte armate; alți factori, care amplifică vulnerabilitatea statului în fața fenomenului, sunt sectoarele de frontieră acoperite de fâșii forestiere sau vegetație densă, ce pot fi utilizate ca mijloace de camuflare a persoanelor până la momentul prielnic de trecere a frontierei.

Factorul legislativ: permisibilitatea legislației pentru orice cetățean străin (chiar și pentru străinii din țările cu risc migrațional sporit) de a aplica o cerere electronică de eliberare a vizei pentru Republica Moldova fără invitație, oferită doar în baza posesiei unui permis de ședere sau a unei vize valabile (cu excepția „Vizei de tranzit”), eliberate de un stat membru al UE sau un stat parte la Acordul Schengen. Autenticitatea vizei eliberate de un stat membru al UE sau un stat parte la Acordul Schengen nu poate fi verificată; diferențele în materie de legislație a țărilor sursă de tranzit sau țintă îngreunează lupta autorităților împotriva migrației ilegale. Un alt factor este posibilitatea migranților care au traversat frontiera în mod ilegal de a solicita azil cu scopul de a-și reglementa șederea în Republica Moldova, până la identificarea unui mod sigur de a-și continua călătoria către țările din vestul Europei; fenomenul de legalizare în țară a străinilor în baza căsătoriilor fictive (lipsa unui mecanism de constatare a caracterului fictiv al căsătoriei, racordat la prioritățile de combatere a migrației ilegale).

Factorul organizațional: schimbul de informații insuficient între Poliția de Frontieră și alte organe de cooperare (inclusiv oficiile consulare în cadrul procesului de eliberare a vizelor); insuficiența de forțe și mijloace folosite la controlul frontierei de stat; acumularea incompletă a informației, procesarea și analiza în parte a acesteia de către fiecare instituție implicată; acoperirea operativă insuficientă a liniei de activitate, lipsa unui schimb de informații adecvat amenințărilor; desfășurarea măsurilor operative necoordonate.

Impactul migrației ilegale asupra securității Republicii Moldova, poate fi caracterizat din punct de vedere al aspectului demografic, social, economic și politic din țară. În afară de faptul că migrația ilegală este deseori conectată cu alte activități ale crimei organizate (trafic de droguri, arme, terorism), acest fenomen poate amenința stabilitatea socio-economică a statului și chiar securitatea acestuia, prin: tulburarea echilibrului etnic și / sau cultural; incapacitatea mecanismelor de protecție socială sau de sănătate publică; depășirea capacității de absorbție a pieței legale a muncii și implicit; prin bulversarea raportului de

forțe dintre structurile de control a legalității și ordinii publice, cât și partea de populație orientată sau implicată în activități infracționiste.

Pe de altă parte, migrația cetățenilor Republicii Moldova, în special a forței de muncă, este considerată ca un impediment în dezvoltarea ulterioară a țării. Numărul mare de migranți care, abuzând de anumite lacune legislative, se angajează în sectorul economiei tenebre, formează deseori rețele criminale care au ca obiect furtul, prostituția și cerșetoria. Profitând de situația vulnerabilă a migranților, grupările criminale îi pot implica cu ușurință în celelalte forme de trafic (arme și muniții, droguri, autoturisme de lux etc.), fapt pentru care putem spune că migrația ilegală implică inevitabil și un „import de criminalitate”. De asemenea, reieșind din originea migranților, unii dintre aceștia pot fi simpatizanți sau chiar membri ai unor organizații extremist-teroriste, ori adepți ai mișcărilor fundamentalist-islamice.

Un alt aspect ce trebuie luat în considerație sunt cheltuielile majore pentru bugetul Republicii Moldova, atât în legătură cu returnarea migranților ilegali în țările de origine, cât și pentru cazarea, întreținerea și asistența solicitanților de azil. Prin urmare, migrația ilegală este un fenomen cu multe dimensiuni și cu consecințe pentru întreaga societate care se caracterizează printr-un impact negativ asupra mai multor domenii cum ar fi:

- a) securitatea frontierei de stat;
- b) securitatea socială și societală;
- c) interesele economice ale statului;
- d) amenințarea la viața și sănătatea migranților ilegali;
- e) creșterea nivelului corupției în rândul funcționarilor publici;
- f) dezvoltarea și diversificarea crimei organizate;
- g) imaginea degradată în plan internațional a Republicii Moldova [9].

În Republica Moldova fenomenul migrației ilegale apare latent la sfârșitul anilor 1990 ai secolului trecut, iar „evoluția” spectaculoasă o cunoaște la răscrucea dintre milenii, când migrația ilegală este provocată de criza economică și recesiunea în producție, inflație, creșterea numărului de șomeri, reducerea cheltuielilor în sfera socială care au un impact dezastruos asupra dezvoltării Republicii Moldova. În acest context, migrația ilegală devine un fenomen obișnuit și tolerat, considerat uneori drept unica soluție la redresarea situației economice din țară și reducerea sărăciei.

Bibliografie:

1. Bădescu I., Dungaciu D. Sociologia și geopolitica frontierei. - București, Editura Floarea Albastră, volumul II, 1995, 357 p.
2. Buzan B. Popoare, statele și teama. - Chișinău, Editura: Cartier, 2000, 386 p.

3. Dicționarul Explicativ al Limbii Române. Academia română. Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan”. - București: Ed.II „Univers enciclopedic”, 1998, 1194 p.
4. Dicționarul Explicativ al Limbii Române. – București, Editura Academiei, 1975.
5. Gagauz O., Stratan A., Buciuceanu-Vrabie M. Analiza situației populației în Republica Moldova. UNFPA, Fondul ONU pentru Populație, Centrul de Cercetări Demografice al INCE. - Chișinău, 2016, 176 p., https://ince.md/uploads/files/1480579171_analiza-situatiei-populatiei-in-republica-moldova.pdf
6. Hotărârea Parlamentului pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova Nr.153 din 15.07.2011. // Monitorul Oficial, Nr.170-175, <http://lex.justice.md/md/340510/>
7. Lege pentru aprobarea Concepției securității naționale a Republicii Moldova Nr.112 din 22.05.2008. // Monitorul Oficial, Nr.97-98, <http://lex.justice.md/md/328010/>
8. Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova Nr.215 din 04.11.2011. // Monitorul Oficial, Nr.76-80, <http://lex.justice.md/md/342894/>
9. Notă de concept privind viziunea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030” https://mecc.gov.md/sites/default/files/nota_de_concept_viziunea_snd_2030.pdf
10. Ordonanța de urgență a Guvernului privind frontiera de stat a României Nr.105 din 27.06.2001. // Monitorul Oficial al României, Nr.352 din 30.06.2001, <https://lege5.ro/Gratuit/gmzdanbz/ordonanta-de-urgenta-nr-105-2001-privind-frontiera-de-stat-a-romaniei>
11. Profilul Migrațional Extins al Republicii Moldova 2009-2014, <https://iom.md/sites/default/files/publications/docs/Profilul%20Migra%C8%9Bional%20Extins%20al%20Republicii%20Moldova%202009-2014.pdf>
12. Seișanu R. Istoria frontierelor. - București, Tiparul „Cartea Românească”, 1940, 82 p.
13. Закон Союза Советских Социалистических Республик «О государственной границе СССР». Политико-правовой комментарий. / Атасян Н.М., Афанасьев Н.И., Ашин Г.П. и др. - Москва, Воениздат, 1986. 151 с.
14. Закон Украины “О государственной границе Украины” №1777-XII от 04.11.1991 г., http://kodeksy.com.ua/ka/o_gosudarstvennoj_granitse_ukrainy.htm
15. Титов Г.Г. Судьба моя – границы. - Кишинев: Картя Молдовеняскэ, 1988, 156 с.

16. <https://point.md/ru/novosti/obschestvo/budza-my-bedny-glavnaia-i-samaia-boleznennaia-nasha-problema--migratsiia>.
17. <http://www.euroavocatura.ro/dictionar/2061/Frontiera>.
18. <https://frontex.europa.eu/along-eu-borders/migratory-routes/eastern-borders-route/>
19. <http://border.gov.md/index.php/ro/activitatea-operationala>

23.01.2019

ANEXA.

Tabelul nr.1.1. Tabloul situațional al migrației ilegale la frontiera Republicii Moldova

